

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

філологічний факультет

Кафедра зарубіжної літератури, теорії літератури та слов'янської філології

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Методика викладання зарубіжної літератури та теорії літератури у ЗВО

обов'язкова

Освітньо-професійна програма Зарубіжна література та теорія літератури

Спеціальність 035 Філологія (зарубіжна література та теорія літератури)

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

філологічний факультет

Мова навчання українська

Розробник: асистент кафедри зарубіжної літератури, теорії літератури та слов'янської філології **Катерина Федорівна Калинич**

Профайл викладача (-ів) http://philology.chnu.edu.ua/?page_id=286

Контактний тел. 0665472774

E-mail: k.kalynych@chnu.edu.ua

Консультації за попередньою домовленістю

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Навчальна дисципліна “Методика викладання зарубіжної літератури та теорії літератури у ЗЗСО” є однією із нормативних дисциплін зі спеціальності 035 “Філологія” освітньо-професійної програми рівня бакалавр (“Зарубіжна література та теорія літератури”), яка викладається у 7 семестрі в обсязі 5 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).

Програма курсу є фундаментом для формування професійної майстерності фахівців вищої кваліфікації, зокрема допомагає магістрантам опанувати систему знань про закономірності процесу викладання літературознавчих дисциплін у ЗВО, знати головні чинники формування особистості майбутнього викладача літератури, основи управління педагогічним процесом у виші, формувати компетентні підходи до викладання літературознавчих дисциплін.

Після засвоєння даної дисципліни магістранти набувають необхідних знань та умінь для подальшої наукової та практичної роботи з галузі літературознавства та педагогіки, вміння компетентно застосовувати основні аспекти методики викладання у ЗВО.

2. Мета навчальної дисципліни:

Мета даного курсу полягає в досягненні студентами-філологами високого рівня професійної підготовки у викладанні історії зарубіжної літератури різних періодів її розвитку та теорії літератури. Якісне виконання завдань, що постають в процесі гуманітарної освіти, виховання студентської молоді та її переходу до самостійної праці у ЗВО.

3. Завдання

Загальні компетенції

ЗК-1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-2. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК-3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК-12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності

ФК-2. Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.

ФК-3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.

ФК-6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК-7. Здатність осмислювати мистецтво слова як систему систем, знати сучасні течії світової культури.

ФК-8. Володіння методами та формами викладання зарубіжної літератури та теорії літератури у вищій школі та знаннями в організації виховної діяльності в академгрупі.

ФК-9. Розуміння основних функцій та завдань педагогіки вищої школи та специфіки діяльності педагога у вузі.

4. Пререквізити. Вивчення даної дисципліни базується на знанні студентів таких предметів, як «Вступ до літературознавства», «Історія зарубіжної літератури» (від античності до нового часу), «Педагогіка з основами педмайстерності», «Психологія».

5. Результати навчання

знати:

ПРН-3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН-7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.

ПРН-8. Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.

ПРН-9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.

ПРН-14. Знати історію рецепції авторського тексту від доби, у яку він був написаний, до сучасності, вплив твору на літературу наступних поколінь, інтерпретацію його іншими видами мистецтва, вільно користуючись системою знань з історії зарубіжної літератури.

ПРН-15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного літературного матеріалу.

вміти:

ПРН-5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПРН-13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцем, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

ПРН-16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН-18. Володіти методами та прийомами поглибленого аналізу літературних творів різних видів і жанрів, написаних в різних суспільно-політичних умовах та в різні історичні періоди, вказувати на його відмінності в залежності від епохи та літературного стилю.

ПРН-20. Аналізувати художні твори, застосовуючи різноманітні теоретичні прийоми та підходи, виявляти при цьому межі доцільного та можливого, особливості національні та універсальні.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Заочна	9	1	5	150	8	8			128	6	екзамен

3.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Методика викладання зарубіжної літератури та теорії літератури у вищій школі.												
Тема 1. Вступ. Методика викладання зарубіжної літератури як наука.							17	0,8	0,8		0,8	15,6	
Тема 2. Планування та організація учбового процесу у ВНЗ							17	0,8	0,8		0,8	15,6	
Тема 3. Зміст і композиція лекції, практичного							17	0,8	0,8		0,8	15,6	

заняття і семінару.												
Тема 4. Критична література в лекції, семінарі, практичному занятті.							17	0,8	0,8		0,8	15,6
Тема 5. Особливості вивчення епічних творів, ліричних і драматичних							17	0,8	0,8		0,8	15,6
Разом за ЗМ 1							84	4	4		4	78
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Проведення пробної лекції із запропонованої тематики											
Практичне заняття. Проведення пробної лекції із запропонованої тематики мовлення.							16	1	1		0,5	12,5
Практичне заняття. Проведення пробної лекції із запропонованої тематики мовлення.							16	1	1		0,5	12,5
Практичне заняття. Проведення пробної лекції із запропонованої тематики мовлення.							16	1	1		0,5	12,5
Практичне заняття. Проведення пробної лекції із запропонованої тематики мовлення.							16	1	1		0,5	12,5
Разом за ЗМ 2							66	4	4		2	50
Усього годин							150	8	8		6	128

3.2.1. Теми практичних занять

№	Назва теми
1	Проведення пробної лекції на тему : Англійське Відродження, його історія та основні представники, англійська драматургія пост шекспірівської доби. Німецька драматургія натуралістичного спрямування.
2	Проведення пробної лекції на тему : Поезія французького символізму. Поезія та проза Паризької комуни. Новелістика Т. Манна.
3	Проведення пробної лекції на тему : Літературно-художні напрями. Роман та його жанрові різновиди. Форма та зміст в літературі. Специфіка взаємодії категорій форми та змісту в мистецтві.
4	Проведення пробної лекції на тему: література доби модернізму

3.2.2. Тематика індивідуальних завдань

№	Назва теми
1	Зв'язок методики викладання зарубіжної літератури зі спорідненими науками.
2	Планування основних тем курсу „Зарубіжна література кінця XIX – початку XX ст.”.
3	Складення тематики лекційного курсу „Зарубіжна література першої половини XX ст.” і практичних занять до нього.
4	Збір критичного матеріалу з розділу „Англійська література” курсу „Зарубіжна література 2 пол. XX ст.” та практичних занять до нього.
5	Типовий план лекції з вивчення епічного, ліричного та драматичного творів.

3.2.3. Самостійна робота

№	Назва теми
1	Розробка плану-конспекту лекції за вибраною темою
2	Розробка плану-конспекту лекції за вибраною темою
3	Розробка плану-конспекту лекції за вибраною темою
4	Розробка плану-конспекту лекції за вибраною темою

4. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, реферат, творча робота) відповідь студента.

Формами підсумкового контролю є екзамен .

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- стандартизовані тести;
- проекти (індивідуальні та командні, дослідницько-творчі проекти);
- реферати;
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)								Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
5	5	5	5	10	10	10	10		

T1, T2 ... – теми змістових модулів.

5. Рекомендована література

5.1. Базова (основна)

1. Вітвицька, С. С. Основи педагогіки вищої школи : навч. посіб. Київ: Центр навчальної л-ри, 2003. 320 с.
2. Вітвицька, С. С. Практикум з педагогіки вищої школи : навч. посіб. Київ: Центр навчальної л-ри, 2005. 398 с.
3. Вітвицька С.С. Практикум з педагогіки вищої школи. За модульною системою навчання. Київ, 2005. 395 с.
4. Болонський процес: Документи / уклад. З.І. Тимошенко. Київ, 2004. 169с.
5. Гладишев В. Теорія і практика контекстного вивчення художніх творів у шкільному курсі зарубіжної літератури. Миколаїв, 2006.
6. Мацевко-Бекерська Л. Методика викладання світової літератури: навчально-методичний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 320 с.
7. Методика викладання зарубіжної літератури та теорії літератури у вищій школі : Програма, контрольні питання, бібліографія до курсу / укл. Г.М. Теленько. Чернівці : Рута, 2007. 24 с.
8. Мойсеїв І.К. Зарубіжна література в людинотворчому вимірі. Київ: Генеза, 2003.
9. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі: Навчальний посібник. Київ: Вища школа, 2005.
10. Ніколенко О.М., Мацапура В.І. Теорія літератури у визначеннях, схемах і таблицях. *Всесвітня літ. в серед. навч. закл. України*. 2003. № 6, 11, 12.
11. Ситченко А.Л. Навчально-технологічна концепція літературного аналізу. Київ: Ленвіт, 2004.

5.2. Допоміжна

1. Атанов Г.А. Возрождение дидактики-залог развития высшей школы. Донецк: ДОУ, 2003. 180 с.
2. Добрянський І. Сучасні тенденції розвитку вищої школи: соціокультурний, регіональний та особистісний аспекти. *Вища школа*. 2004. № 1. С. 22-28.
3. Зуєнко М.О. Стильовий аналіз ліричних творів. *Всесвітня літ. в сер. навч. закл. України*. 2006. № 1.
4. Левківський Б. Підвищення педагогічної майстерності викладачів вищих навчальних закладів: [Проблема підготовки в Україні викладачів для вищих навчальних закладів; професійна майстерність, її актуальність]. *Вища школа*. 2005. № 3. С. 55-58.
5. Лимаренко О. Стратегічні напрями модернізації освіти і науки в Україні. *Освіта України*. 2004. 28 травня. С. 4-5.
6. Мисечко О.Є. Шляхи підвищення ефективності сучасної лекції. *Нові технології навчання: Наук.-метод. зб.* Київ: Наук.-метод. центр вищої освіти. 2004. Вип.36 С. 262-272.
7. Нові технології навчання: наук.-метод. зб. Київ, 2010. Вип. 61. 185 с.
8. Нохрина Н.Н. Качество гуманитарной составляющей в образовательном процессе – социально-педагогическая проблема XXI века : [Кризис системы образования. Качество образования]. *Социально-гуманитарные знания*. 2004. № 5. С. 265-273.

9. Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Зб.наук. праць. *Наукові записки Рівненського держ.гуманіт.ун-ту*. 2002. Вип.18.
10. Організація навчального процесу у навчальних закладах. Київ: Освіта, 2004. 338 с.
11. Пащенко Т.М. Засоби активізації пізнавальної діяльності в процесі самостійної роботи студентів: [Визначення поняття „самостійна робота”, її сутність, здійснення, керування. Роль викладача]. *Нові технології навчання: Науково-метод. збірник*. 2004. Вип. 39. С. 195-200.
12. Подпасый И. П. Педагогика: Новый курс: Учеб. для высш. учеб. заведений: В 2 кн. Москва: ВПАДОС, 2002..
13. Скотна Н. Роль освіти в цивілізаційному вихованні молоді. *Вища освіта України*. 2004. № 4. С. 114-118.
14. Ткаченко А.О. Мистецтво слова: Вступ до літературознавства. Київ, 2003.
15. Федорченко В. Вища освіта: педагогічна стратегія сучасності. *Вища школа*. 2002. № 1. С. 35-41.
16. Цехмістрова Г. С, Фоменко Н. А. Управління в освіті та педагогічна діагностика. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Слово, 2005.
17. Ягупов В.В. Педагогіка: навч. посібник. Київ: Либідь, 2002. 560с.

6. Інформаційні ресурси

1. Бібліотечний світ України. URL: www.ukrlidword.riev.ua/
2. Буквоїд: електронна бібліотека. URL: <http://bukvoid.com.ua/library/>
3. Класична література. URL: www.pysar.tripod.com/
4. Міністерство освіти і науки України. Офіційний веб-сайт. URL: <http://www.mon.gov.ua/>
5. Наукова періодика України (журнали та збірники наукових праць). URL: <http://www.nbuv.gov.ua/portal/>
6. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
7. Поезія та фольклор, переклади світової поетичної класики. URL: www.poetry.uazone.net/
8. Світ літератури. URL: <http://svitliteraturu.com/>
9. Сучасна поезія світу, критичні матеріали про літераторів. URL: www.poetryclub.com.ua/